

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Басейнова дирекция за управление на водите
Дунавски район с център Плевен

Годишен доклад за 2013 г.

по наблюдението и контрола при прилагането на Плана за управление на речните басейни 2010 - 2015 г. в Дунавски район за басейново управление, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат от прилагането на Плана

Увод

Годишният доклад за 2013 г. по наблюдението и контрола при прилагането на Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление се изготвя на основание чл. 30, ал. 1 от Глава шеста „Наблюдение и контрол при прилагането на плана/програмата“ на Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр. 57 от 2 юли 2004 г.).

Докладът отразява резултатите от наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление за четвъртата година от действието му, включително и начина на изпълнението на мерките и условията за предотвратяване, намаляване или възможно най – пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на плана. Условията за предотвратяване, намаляване или отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район са определени в Становището по Екологична оценка № 6 - 2/2009 г. на министъра на околната среда и водите, с което е съгласуван плана (<http://www.bd-dunav.org/>, Раздел „Управление на водите“, подраздел „План за управление на речните басейни 2010 – 2015 г. в Дунавски район“).

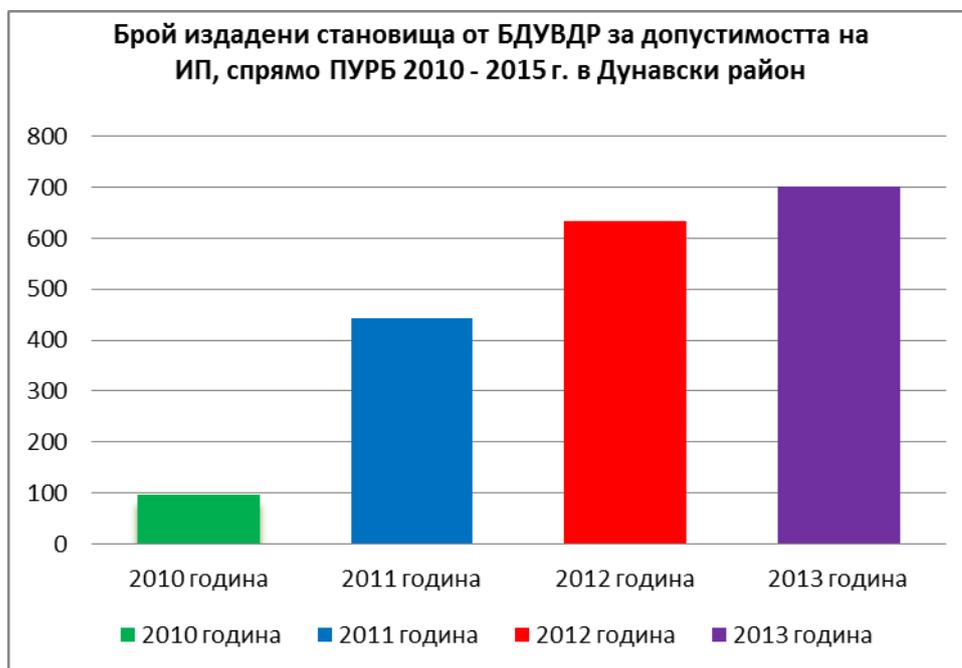
На основание чл. 30, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Министерството на околната среда и водите е одобрило Годишните доклади за 2010 г., 2011 г. и 2012 г. по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление. Заключение на компетентния орган за докладите е, че през трите години от прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район не са наблюдавани и установени значителни негативни въздействия върху околната среда в резултата от прилагането на плана, в следствие на което не е необходимо предприемане на коригиращи действия.

Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район (БДУВДР) на основание чл. 30, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, осигурява обществен достъп до Годишният доклад за 2013 г. по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление, чрез интернет страницата на дирекцията (<http://www.bd-dunav.org/>, Раздел „Управление на водите“, подраздел „План за управление на речните басейни 2010 – 2015 г. в Дунавски район“).

I. Отчет за прилагането на Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Плана за управление на речните басейни 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление:

I.1. Относно “Общи условия и мерки” за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление

През четвъртата година от прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в БДУВДР гр. Плевен, са разгледани, съгласувани и издадени 702 броя становища за допустимост на инвестиционни предложения (ИП) за съответствието им спрямо предвидените цели и мерки в плана, вкл. и тези за последващите процедури по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) - задание и обхват и качество на доклади по ОВОС. Становищата са издадени на основание чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите за тези ИП, които предвиждат или са свързани с водоземане и/или ползване на повърхностни или подземни води. Издадените становища са във връзка с провеждане на процедурите по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС). Наблюдава се нарастване на броя на издадените становища за съответствие на ИП с целите и мерките в ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район от БДУВДР (фигура 1). Общият брой издадени становища за допустимост на ИП през четирите години от прилагането на плана са 1 874 броя.

фигура 1

От 702 броя становища за допустимостта на ИП спрямо ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавския район, 13 броя от тях са определени като недопустими спрямо плана през 2013 г.

При определяне на допустимостта на инвестиционните предложения спрямо плана, едни от водещите забрани и ограничения са тези в програма 7.1.9 Мерки за защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. Общите условия и мерки от Становище по Екологична оценка № 6 - 2/2009 г. на

ПУРБ в Дунавски район за басейново управление са отразени в програма 7.1.9 чрез следните мерки:

- BG1MB134 - Устройствените планове, устройствените проекти за горите, националните и регионалните програми, разработвани по реда на други закони, задължително се съобразяват със заповедта за обявяване на всяка защитена зона, и с мерките за предотвратяване на влошаването на условията в зоната;
- BG1MB135 - Регламент за извършване на оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитена зона;
- BG1MB137 - Разрешителен режим за водно тяло, съобразно ОВОС/екологичната оценка и/или оценката за съвместимост;
- BG1MB130 - Регламент за обявяване на защитените зони;
- BG1MB131 - Регламент за промени в защитените зони;
- BG1MB132 - Разработване на планове за управление на защитените зони;
- BG1MB133 - Приемане на планове за управление на зоните по Натура 2000;
- BG1MB005 - Контрол за спазването на охранителния и ограничителния режим в границите на СОЗ и в зоните за защита на питейни води;
- BG1MB017 - Спазване на регламента за преценка на необходимостта за извършване на ОВОС съгласно ЗООС;
- BG1MB018 - Спазване на регламента за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), съгласно ЗООС, на инвестиционните предложения за добив на подземни богатства, надземно и подземно строителство и други дейности и технологии, които има вероятност да влошат количеството и/или качеството на питейните води;
- BG1MB022 - Контрол по изпълнение на условията от решенията по ОВОС, разрешителните по ЗВ и ЗООС, Заповедите за определяне на СОЗ и др. нормативни документи.

Гореизброените мерки са взети предвид при съгласуване и издаване на становища за допустимост на ИП спрямо ПУРБ в Дунавския район съгласно чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите (ЗВ).

Изготвени са 77 броя становища за участия в експертни екологични съвети по процедури на Комплексни разрешителни (КР) и ОВОС/ОС/ЕО.

1.2. Относно “Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ 2010 – 2015г. в Дунавски район за басейново управление ”

1. Относно нови алтернативни водоизточници за водоснабдяване на София и другите големи градове в ПУРБ в програма 7.1.3 Мерки за опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, включително мерките за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества са включени следните мерки:

- BG1MB019 - Проучване за нови водоземания, осигуряващи алтернативно и/или допълнително водоснабдяване в райони, в които черпената вода от наличните съоръжения не отговаря на нормативните изисквания;
- BG1MB020 - Проучване за нови алтернативни водоизточници за водоснабдяване на София и другите големи градове;
- BG1MB021 - Проучване за нови водоземания, осигуряващи алтернативно и/или допълнително водоснабдяване в райони в които черпената вода е в недостатъчно количество.

През четвъртата година от прилагането на ПУРБ в изпълнение на тези мерки са изградени две нови водоземни съоръжения, осигуряващо алтернативно водоснабдяване и/или допълнително водоснабдяване в райони, в които черпената вода от наличните съоръжения не отговаря на нормативните изисквания.

През отчетният период БДУВДР е издала 63 броя съгласувателни становища, съгласно чл. 198к от ЗВ, на изготвяните Регионални генерални планове за обособени ВиК територии, съобразявай ги се с изпълненито на тези мерки.

2. Извършена е проверка на таблиците в приложенията за несъответствия, относно принадлежността на някои водни обекти към съответното поречие.

3. През 2013 г. при издаване и/или изменение, и/или продължение на разрешителни за водоземане и/или ползване на воден обект с цел електропроизводство посредством ВЕЦ, които са 12 броя е заложена мярка BG1MB144 - Забрана за отнемане на води от речни водохващания за енергетиката през летните сухи месеци, от програма 7.1.9 Мерки за защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, като условие в разрешителното. През отчетният период са извършени 92 броя проверки, във връзка с осъществяването на контрол на разрешителните за производство на електроенергия.

4. За да се избегне пренасищане на водосборите на реките Искър, Янтра, Огоста и Лом с голям брой ХТС и особено с ВЕЦ в ПУРБ се въведе ограничителен и/или забранителен режим при издаване на разрешителни за водоземане и/или за ползване за водни тела, попадащи в защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, въз основа на Приложение 1 на ОС на плана, заложена в Приложение 7.1.3 и програма от мерки 7.1.9 от плана:

- BG1MB137 - Разрешителен режим за водно тяло, съобразно ОВОС/екологичната оценка и/или оценката за съвместимост;
- BG1MB143 - Ограничителен и/или забранителен режим при издаване на разрешителни за водоземане и/или за ползване за водни тела, попадащи в защитени зони, към водосборите на р.Искър, р.Стакевска, р.Лом, р.Бърза, р.Вит, р.Осъм, р.Видима и р.Янтра.

В ПУРБ на Дунавски басейн тези зони са определени като зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1 т. 5 от ЗВ. БДУВДР се произнася относно ИП, попадащи в тях като издава становища за допустимост спрямо плана и тези утвърдени мерки в програмата 7.1.9. При произнасяне от страна на дирекцията, че дадено ИП е недопустимо спрямо плана, компетентният орган следва да прекрати процедурата по ОВОС/ЕО/ОС по одобряване на ИП. Мерките се прилагат освен на етап издаване на становище от БДУВДР за допустимост на ИП, но и при издаване на разрешителни за водоземане и ползване на повърхностен воден обект.

5. Въведени са ограничения и/или забрани за добив на инертни материали в близост до кладенци и водоземни системи за питейно водоснабдяване чрез мерки от Програма 7.1.3:

- BG1MB005 - Контрол за спазването на охранителния и ограничителния режим в границите на СОЗ и в зоните за защита на питейни води;
- BG1MB018 - Спазване на регламента за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), съгласно ЗООС, на инвестиционните предложения за добив на подземни богатства, надземно и подземно строителство и други дейности и технологии, които има вероятност да влошат количеството и/или качеството на питейните води.

6. Във връзка с опазване и почистване на водите във водните тела категория „езера” в Програмата от мерки на ПУРБ за Дунавски район са заложени следните мерки:

- BG1MB150 - Провеждане на контролен мониторинг на язовирите, докладвани

по чл.8 от РДВ и са с максимален екологичен потенциал (МЕП) или добър екологичен потенциал;

- BG1MB151 - Зарибяване с растително ядни риби, съгласувано с ихтиолози в язовирите, където има цъфтеж на водорасли: на язовир Аспарухов вал, яз.Телиш, яз.Панчарево, яз.Ярловци;

- BG1MB024 - Провеждане на контролен мониторинг на язовирите, водите на които са предназначени за добиване на питейна вода, съгласно изискванията на Наредба 12/18.06.2002г. яз.Бебреш, яз.Йовковци, яз.Ястребино, яз.Искър, яз.Среченска бара, яз.Христо Смирненски (на р.Янтра) и яз.Бели Искър.

На основание чл. 155, ал. 1, т. 8 от ЗВ, чл. 107 ал. 2, т. 2 от Наредба 1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите и чл. 16 ал. 1 от Наредба 12/18.06.2002 г. за качеството на водите предназначени за питейно-битово водоснабдяване, БДУВДР е изготвила категоризация на водите на отделните речни водохващания и язовири за 2013 г. и въз основа на това е разработила/актуализирала Програмата за контролен мониторинг за 2014 г. на водите в зоните за защита на водите.

Категоризацията се основава на анализ на резултатите от изпълнение програмата за Контролен мониторинг изготвена от БДУВДР, проведен от регионалните лаборатории на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) и Лабораториите на Регионалните здравни инспекции (РЗИ), както и предоставените протоколи от собствения мониторинг на “ВиК” дружествата и титулярите на разрешителни. Съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 и Приложение 1 на Наредба 12/18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване се наблюдават 39 физико-химични и 4 микробиологични показателя.

За 2013 г. са категоризирани 142 пункта за мониторинг, или 121 водоизточника за добиване на вода за пиене. В групата на водите добивани за питейни нужди, изискващи най-малка обработка на пречистване (категория А1) са определени 17 пункта, категория А2 – 118, а категория А3- 4 (4 водохващания са резервни и не се ползват).

Резултатите от актуализацията на категорията на водата, добивана за питейни цели за 2013 г. и план-програмата за мониторинг за 2014 г. са публикувани на интернет страницата на БДУВДР на адрес: <http://www.bd-dunav.org>.

През 2013 г. в съответствие с изпълнение на Заповед РД-182/26.02.2013 г. на министъра на околната среда и водите, продължи изпълнението програмата за хидробиологичен мониторинг, чрез възлагане на обществена поръчка за повърхностни водни тела категория „езера”. Анализирани са биологичните елементи макрофити и макрозообентоз.

7. Разработването на методики, единни системи за оценки и единни критерии са заложи в ПУРБ като мерки:

- BG1MB140 - Разработване на унифицирана методика за определяне на екологичния минимален отток в разрешителните за водоземане с цел подобряване на хидроморфологичното състояние на водните тела, попадащи в защитена зона;

- BG1MB006 - Мониторинг на зони за защита на водите за оценка на състоянието на водните тела;

- BG1MB086 - Разработване на методика за класификационна система за оценка качеството на повърхностните води;

- BG1MB141 - Разработване на методика за оптималното разстояние между единичните или между две каскади ВЕЦ-ове, с оглед осигуряване на екологичен комфорт на речните хабитати;

- BG1MB142 - Разработване на методика за максималната застроеност с ВЕЦ на даден водосбор според вида на ВЕЦ-а (руслов или деривационен);

- **BG1MB086** - Разработване на методика за класификационна система за оценка качеството на повърхностните води.

През 2013 г. са изменени следните наредби, които имат отношение към изпълнението на горе изброените мерки:

- Наредба Н-4 от 14.09.2013 г. за характеризирание на повърхностните води, влязла в сила на 05.03.2013 г. (Наредба № 7 от 8.08.1986 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води е отменена);

- Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите, на основание чл. 135, ал. 1, т. 14 и 21 ЗВ;

Не стартиралото прилагане на част от тези мерки е поради забавено или неосигурено финансиране при разработването на методики.

8. Във връзка с определяне на зони за защита на питейните и минералните води, е необходимо разработване на наредбата по чл. 135, т. 6 на ЗВ. След приемане на наредбата ще започне прилагането на мярка **BG1MB025** - Границите на утвърдените по реда на досегашната нормативна уредба СОЗ, както и охранителните режими в тях, да се приведат в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 135, т. 6 на ЗВ.

9. Предприети са мерки за приключването на процедурите по издаване на разрешителни за водовземане от повърхностни и подземни води, както и за учредяването на зони за защита на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, в изпълнение на заложените мерки от ПУРБ:

- **BG1MB031** - Контрол на разрешителните за водовземане (контрол на черпенето);

- **BG1MB002** - Определяне и изграждане на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници и съоръженията за питейно-битово-водоснабдяване.

През отчетния период са проведени 5 броя процедури за определяне на СОЗ, открити са 74 броя процедури по определяне на СОЗ, за които компетентен орган е директорът на БДУВДР, със Заповед на Директора на БДУВДР са учредени 37 броя СОЗ около водоизточници за питейно – битово водоснабдяване, а останалите СОЗ са в процедура по определяне. През отчетният период са извършени 95 броя проверки, във връзка с осъществяването на контрол на разрешителните за водовземане.

10. От таблица 1 от Приложение № 1 на Доклада по ОС в ПУРБ са отразени мерките, както следва: Смекчаваци мерки за намаляване на въздействието върху природни местообитания предмет на опазване на зоните, които са свързани с конкретни водни тела и негативното въздействие върху видовете включени в Приложение 2 на Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите:

- **BG1MS042** - Осигуряване с байпасни връзки на водните тела, в зависимост от биологичните особености на конкретните хидробиотни видове, предмет на опазване в съответната зона, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- **BG1MB168** - Забрана за изграждане на нови ВЕЦ или разширяване на съществуващи, във водни тела попадащи в защитени зони, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- **BG1MB169** - Забрана за изграждане на нови баластриери или разширяване на съществуващи, във водни тела попадащи в защитени зони, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- **BG1MB170** - Недопускане на нови негативни промени в хидрологичния режим (ВЕЦ, баластриери, хидромелиораци свързани с нови водовземания, отводнявания и др.) на природните местообитания и поддържането му в благоприятен природозащитен статус (БПС), за водните тела попадащи в защитени зони съгласно Приложение 7.1.3

от ПУРБ.

11. Мерките се прилагат непрекъснато при издаване на становища за допустимост на ИП спрямо ПУРБ, които попадат в зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ - защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. Мерки са свързани със запазване на БПС на водозависимите видове и техните местообитания в зоните за защита на водите от екологичната мрежа Натура 2000. През отчетният период са извършени 79 броя проверки, във връзка с осъществяването на контрол на разрешителните за изземване на наносни отложения.

12. От т. 6 и т. 9.2 на Доклада по ОС мерките за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на негативното въздействие върху местообитанията и видовете, предмет на опазване в конкретните защитени зони са редуцирани до следните мерки в ПУРБ:

- BG1MB145 - При изграждане на нови ПСОВ в защитените зони при необходимост да се търсят алтернативи за реализирането им извън границите на природните местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в тях;

- BG1MB146 - Да не се допускат нови корекции в участъци от реките, попадащи в границите на Натура 2000 зони извън регулациите на населените места;

- BG1MB147 - Дейностите по поддържането на съществуващи в зоните корекции, за които има съществени причини да бъдат запазени (защита на селища и земеделски земи от наводнения), да се осъществява след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване на съответните зони;

- BG1MB148 - Укрепване на речните участъци да се извършва извън периодите за размножаване на хидробионтите и извън участъците за мръстене;

- BG1MB149 - Височината на речните прагове да е съобразена с миграционните особености на потамодромните видове и където праговете са високи да се предвиждат байпаси за осигуряване на биокоридорните функции на реката;

- BG1MB152 - При допустимо изграждане на ВЕЦ, инвеститорите да провеждат предварителен мониторинг върху количеството и качеството на водите, върху хидробионтите и природните местообитания във водни тела, попадащи в защитени зони, с дължина около 1 км над водохващането и под заустването при ВЕЦ, който да бъде ползван в рамките на процедурите по ОВОС и ОС;

- BG1MB153 - При допустим добив на строителни материали, инвеститорите да провеждат предварителен мониторинг върху количеството и качеството на водите, върху хидробионтите и природните местообитания във водни тела, попадащи в защитени зони, с дължина около 1 км над и под площадката за добив на строителни материали, който да бъде ползван в рамките на процедурите по ОВОС и ОС;

- BG1MB154 - При допустимо изграждане на ВЕЦ във водни тела попадащи в защитени зони, в разрешителните да се разрешава усвояване на не повече от 30 % от средногодишния отток на реката.

- BG1MB038 - Забрана за издаване на разрешителни за водоземане с цел ВЕЦ (с изключение на руслови ВЕЦ на съществуващи бентове и прагове);

- BG1MS042 - Осигуряване с байпасни връзки на водните тела, в зависимост от биологичните особености на конкретните хидробиотни видове, предмет на опазване в съответната зона, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- BG1MB155 - Обезпечаване на съществуващи и нови МВЕЦ, баражи, корекции и др. подобни съоръжения, нарушаващи биокоридорните функции на реките, с рибни проходи, отговарящи на екологичните изисквания на местната ихтиофауна, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- BG1MB156 - Изготвяне на проекти за залесяване на брегове в съседство или в

защитени зони след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MB157 - Изготвяне на проекти за залесяване на терени срещу ерозия в съседство или в защитени зони след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MB158 - Изготвяне на проекти за залесяване на терени за питейно водоснабдяване в съседство или в защитени зони след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MB159 - Изготвяне на проекти за оводняване на влажни зони след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MB160 - Изготвяне на проекти за възстановяване на речни корита и меандри след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MS041 - Изготвяне на проекти за зарибяване на язовири след консултиране с конкретни експерти, в зависимост от предмета на опазване в съответните зони с цел определяне на видовия състав;

- BG1MB161 - Изготвяне и поддържане на тематични карти с информация за защитените зони и съответните водни тела по речни басейни, включващи действащи, одобрени или в процес на съгласуване ВЕЦ, обекти за добив на строителни материали, баражи, коригирани участъци и укрепени бентове.

Съгласно гореизброените мерки, в издадените от БДУВДР становища за допустимост на ИП спрямо ПУРБ и разрешителни за отчетния период, са въведени условия за водовземане и ползване на водни обекти, които са съгласно ЗВ и заложените в утвърдения план програми от мерки за запазване, достигане и подобряване състоянието на водите и зоните за тяхната защита.

Във всички издадени разрешителни през 2013 г. за водземане с цел производство на електрическа енергия е поставено условие - съществуващи и нови МВЕЦ, баражи, корекции и др. подобни съоръжения, нарушаващи биокоридорните функции на реките, да бъдат оборудвани с рибни проходи.

13. Мерките в ПУРБ, свързани с реализация на ИП, планове, програми и проекти, попадащи в защитени територии се съобразяват с режимите на защитени територии, регламентирани със Закона за защитените територии, чрез прилагане на мярка BG1MB162 - Реализацията на инвестиционни намерения, планове, програми и проекти, попадащи в защитени територии да бъдат съобразени с режимите на конкретните защитени територии, регламентирани със Закона за защитените територии, заповедите им за обявяване и плановете за управление.

Мярката се вписва в становищата за допустимост на ИП, които падаат в зони за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ, спрямо плана.

14. Направените предложения за мерки от “Сдружение за дива природа Балкани”, съгласно получено в Министерството на околната среда и водите (МОСВ) становище, вх. № 26-00-4685/19.12.2009 г., са включени в ПУРБ 2010 – 2015 г. на Дунавския район за басейново управление, както следва:

- BG1MB166 - Забрани извършването на почистване на крайречна растителност, дигиране и корекция на речните русла извън границите на населените места и сервитутите на линейната инфраструктура, с изключение на корекции насочени към възстановяване на естествени местообитания и меандриране на реката, с оглед

опазване и възстановяване на благоприятния природозащитен статус на речните местообитания и видове 3260, 3270, 6420, 6430, 91E0*, 91F0, 92A0, 92C0, 92D0 и видра (*Lutra lutra*), главоч (*Cottus gobio*), *ручеев рак (*Austropotamobius torrentium*) в защитени зони одобрени по реда на чл. 10 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР);

- BG1MB167 - Изготвяне на методика и система за отчитане и последващ контрол на водовземането от ВЕЦ;

- BG1MS042 Осигуряване с байпасни връзки на водните тела, в зависимост от биологичните особености на конкретните хидробиотни видове, предмет на опазване в съответната зона, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- BG1MB168 - Забрана за изграждане на нови ВЕЦ или разширяване на съществуващи, във водни тела попадащи в защитени зони, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ ;

- BG1MB169 - Забрана за изграждане на нови баластриери или разширяване на съществуващи, във водни тела попадащи в защитени зони, съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ;

- BG1MB170 - Недопускане на нови негативни промени в хидрологичния режим (ВЕЦ, баластриери, хидромелиораци свързани с нови водовземания, отводнявания и др.) на природните местообитание и поддържането му в благоприятен природозащитен статус (БПС), за водните тела попадащи в защитени зони съгласно Приложение 7.1.3 от ПУРБ.

Освен гореизброените мерки, всички мерки включени в Програма 7.1.9 Мерки за защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, могат да се считат, че отразяват Становището с вх. № 26-00-4685/19.12.2009 г. от “Сдружение за дива природа Балкани”. Становищата за допустимост на ИП съгласно чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, които попадат в защитени зони, се съобразяват с тези мерки за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на негативното въздействие върху екологичната мрежа Натура 2000.

15. Въведена е забрана за изсичане при почистване на крайречна естествена растителност, която се явява природно местообитание по Приложение №1 от Закона за биологичното разнообразие, чрез мярка заложената в ПУРБ BG1MB163 - Забрана за изсичане при почистване на крайречна естествена растителност, която се явява природно местообитание по Приложение №1 от Закона за биологичното разнообразие. Мярката се прилага при определяне на условията за допустимост на ИП, планове, програми и проекти, попадащи в защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000.

16. По отношение на проучвания за възможностите за залесяване и възстановяване на речни и крайречни хабитати, в ПУРБ е отразена мярка BG1MB164 - Проучване за възможностите за залесяване и възстановяване на речни и крайречни хабитати. През четвъртата година от прилагането на Плана в Дунавския район за басейново управление не са извършвани дейности за тези проучвания.

17. В приложение 7.1.4 към раздел 7 от ПУРБ са включени мерките за река Дунав в българския участък, залегнали в Планове за управление на защитени територии и в Плана за заливните гори, съгласно Становище по Екологична оценка на ПУРБ № 6 – 2/2009 г. на МОСВ. Мерките се прилагат при определяне на условията за допустимост на ИП, касаещи ползване и/или водовземане от р. Дунав.

1.3. Относно изпълнение на “Мерки за съобразяване при прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район”

Мерките за съобразяване при прилагането на ПУРБ в Дунавски район за басейново управление, съгласно Становище по Екологична оценка на ПУРБ № 6 – 2/2009 г. на МОСВ са включени в програма 7.1.12 на плана и са представени в Приложение 7.1.5.

През 2011 г., със заповед РД-587/11.08.2011 г. на министъра на околната среда и водите, автоматичните станции за мониторинг на повърхностните води (АСМВ) по проект „Укрепване на мрежата за мониторинг на повърхностни води”, финансиран от програма ФАР (BG 2006/018-343.06.03), бяха отписани от активите на БДУВДР и заведени на ИАОС - гр. София. През 2013 г. в БДУВДР е получена частична информация по отделни показатели от станциите.

За повърхностните и подземните водни тела, които са част от уязвима зона е заложено прилагането на мярка BG1MB107 - Прилагане на правила за добра земеделска практика с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

В разрешителните за водоземане от повърхностни водни тела с цел електропроизводство посредством ВЕЦ се определят условия за осигуряване подаването на минимално водно количество след водохващането, необходимо за нормално функциониране на екосистемите в руслото на реката, както и условия за изграждане на рибни проходи, отговарящи на екологичните изисквания на местната ихтиофауна, с цел недопускане нарушаване на биокоридорните функции на реките.

При определяне на допустимостта на ИП за изграждане на ПСОВ в защитена зона или в близост до нея се спазва мярка BG1MB145 - При изграждане на нови ПСОВ в защитените зони при необходимост да се търсят алтернативи за реализирането им извън границите на природните местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в тях.

В условията за ползване на воден обект с цел изземване на наносни отложения се изисква дейностите да бъдат извършвани извън периода на размножаване на рибната фауна, както и да се опазва съществуващата по бреговата ивица дървесна растителност и насаждения. През 2013 г. тези условия са отразени в разрешителните за ползване на воден обект с цел изземване на наносни отложения.

При издаването на разрешителни за ползване на воден обект с цел защита от вредното въздействие на водите в условията за ползване се изисква прилагането на добри практики при дейности за укрепване на речните брегове и дъна. През изминалата 2013 г. тези условия са залегнали в разрешителните за ползване на воден обект с цел защита от вредното въздействие на водите.

II. Отчет за реализираните мерки и съответстващите индикатори за контрол при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление

Във връзка с подготовка на Годишния доклад за 2013 г. по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети, БДУВДР изготви и изпрати 190 броя писма към контролните органи в териториалния си обхват: 126 броя общини, 29 броя ВиК оператора, 10 броя Регионални инспекции по околна среда и води (РИОСВ), 18 броя Регионални здравни инспекции (РЗИ), “Напоителни системи” ЕАД, ИАОС, Министерство на земеделието и храните (МЗХ), Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА), Българска агенция по безопасност на храните

(БАБХ), Изпълнителна агенция по горите (ИАГ) и Предприятие "Язовири и каскади". БДУВДР актуализира разработените таблици по отделните мерки, които да бъдат попълнени от институциите, съгласно спецификата на дейността им.

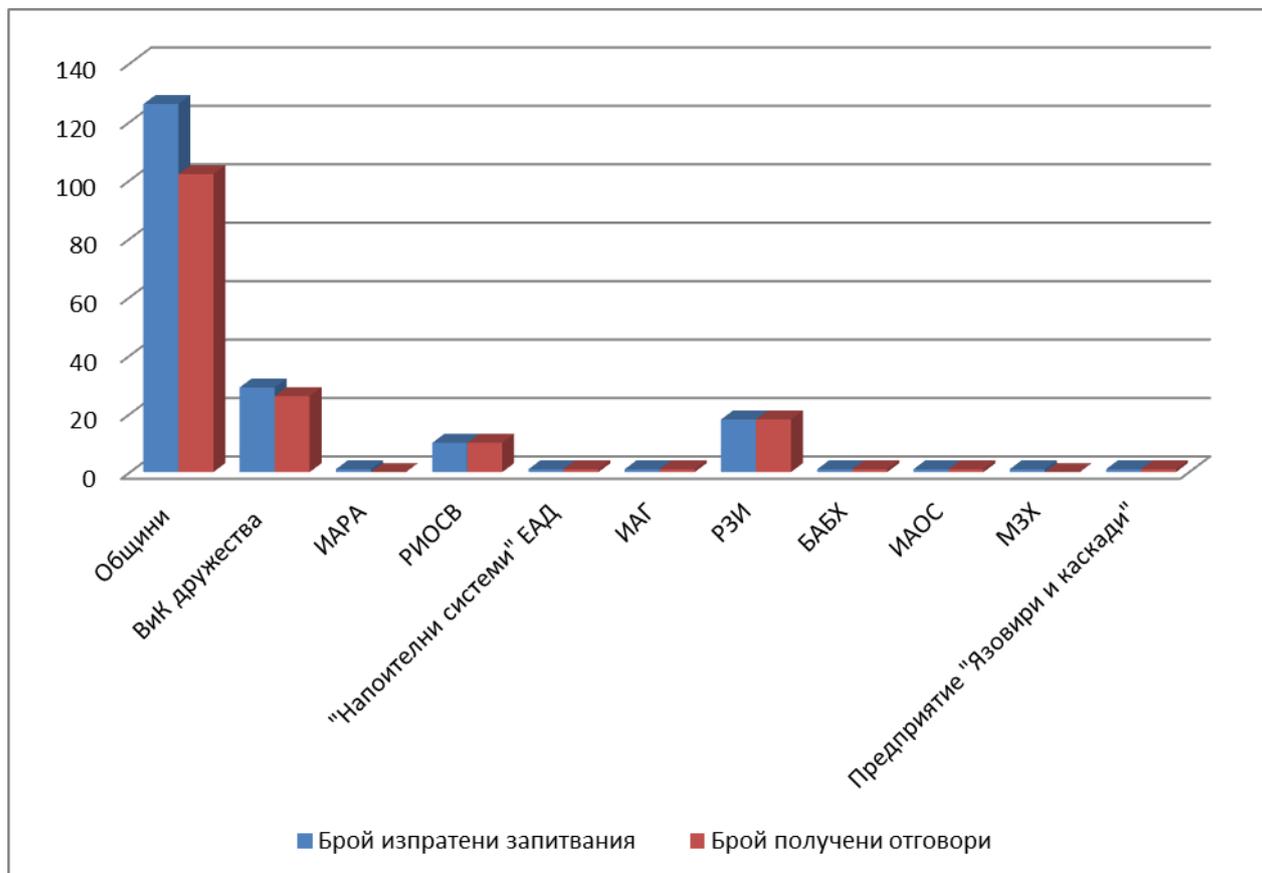
Резултатите от обработената информацията са отразени в таблицата, приложена към Годишния доклад (Приложение № 1). Тя съдържа обработена и анализирана информация за мерките за наблюдение и контрол по съответните контролни органи, съгласно предоставените данни от 102 броя общини, 26 броя ВиК дружества, 10 броя РИОСВ, 18 броя РЗИ, "Напоителни системи" ЕАД, ИАГ, ИАОС, Предприятие "Язовири и каскади" и БАБХ (таблица 1). От изпратените 190 броя запитвания към контролните органи за прилагането на мерките за наблюдение и контрол в териториалния обхват на БДУВДР, 79 % от тях са изпратели своите отговори (фигура 2). За този отчетен период спрямо миналите се наблюдава по-голяма активност на изпратена информация от страна на контролни органи за прилагането на мерките за наблюдение и контрол (Приложение № 2).

Таблица 1

№	Контролен орган в териториалния обхват на БДУВДР	Брой изпратени запитвания	Брой получени отговори	% получени отговори, спрямо изпратени
1	Общини	126	102	81
2	ВиК дружества	29	26	90
3	ИАРА	1	0	0
4	РИОСВ	10	10	100
5	"Напоителни системи" ЕАД	1	1	100
6	ИАГ	1	1	100
7	РЗИ	18	18	100
8	БАБХ	1	1	100
9	ИАОС	1	1	100
10	МЗХ	1	0	0
11	Предприятие "Язовири и каскади"	1	1	100
	общ брой:	190	161	79

Забележка: Три клона от общо шест на "Напоителни системи" ЕАД в териториалния обхват на БДУВДР са подали информация.

Фигура 2

При обобщението на информацията БДУВДР дава следните пояснения и предложения по отношение на показателите:

➤ По отношение на Мярка 1: „Осигуряване на достатъчно количество и качество, вода за питейно-битово водоснабдяване на населението“, по индикатор „Отклонения от нормативно установените изисквания към качеството на водата за питейно-битово водоснабдяване (показатели)“ и за третия отчетен период за целите на настоящия доклад и съгласно предоставената от РЗИ информация са отчетени по показатели и брой зони на водоснабдяване докладвани от компетентния орган, както следва: Показател/Брой на зоните на водоснабдяване с констатирани отклонения по съответния показател/Общо количество вода, разпределяно в зоните с отклонение (в куб. м/денонощие)/Брой на постоянно живущо население, свързано към зоните с отклонение/Брой населени места или части от тях (квартали, махали) включени в зоните с отклонения.

➤ По отношение на Мярка 3: „Доизграждане, разширение, реконструкция, модернизация и изграждане на нови ГПСОВ“:

- Индикатори за мониторинг, касаещи степента на пречистване на ПСОВ (механично, вторично и третично) са представени като брой, а не в мг/л, както и в доклада за 2011г. и 2012г.;

- За четвъртият отчетен период, по отношение на „Пречистване на води на населени места под 2 000 ЕЖ“ индикатора „Количество на отпадъчните води, зауствани без пречистване - хил. м³/год“ е отстранен, защото се повтаря с индикатор „Количество на отпадъчните води, зауствани без пречистване - хил. м³/год“;

- Данните предоставени от ВиК операторите и общините е възможно да се припокриват частично, поради не спазване на указанията за попълване на табличните форми

по отношение на информацията, касаеща водопроводната и канализационната мрежа. В указанията изпратени от БДУВДР е направено пояснение, че данните, касаещи водопроводната и канализационната мрежа, както и за наличните пречиствателни съоръжения/пречиствателни станции за отпадъчни води, се попълват от контролния орган само ако е собственик на съответните съоръжения (намират се в капитала на общината) и не сте ги предоставили за експлоатация на ВиК оператор (за предоставените съоръжения за експлоатация на ВиК оператор, данните ще бъдат попълнени от съответния оператор);

- Данните предоставени от общините по отношение на мярка 3 са непълни и неточни и по отношение на ЕЖ, капацитета на ПСОВ и т.н.

➤ По отношение на Мярка 4: „*Регулиране на водното ниво или други морфологични изменения*“:

- Отпаднал е показателят „Произведена енергия от МВЕЦ в хил.МВТ/ч/г“, който се дублира с „МВЕЦ в експлоатация – получена енергия в Kwh.“;

- Показателят „Залесени речни брегове (км/год)“ е допълнен с нов показател с „Залесените брегови земи (дка/год.)“, съгласно предоставената информация от ИАГ;

- Допълнен е нов показател „Комплексни и значими язовири, брой“, към показателя „Регулирани водни обеми в комплексните и значими язовири - хил. м³/год“;

- Показателят „В строителство МВЕЦ - брой“ е заменен с два показателя: „Издадени разрешителни за водоземане с цел производство на електроенергия през 2013 г.- брой“ и „Издадени разрешителни за ползване на воден обект с цел производство на електроенергия през 2013 г. - брой“;

- Показателят „Изградени ВЕЦ - брой“ е отстранен, поради факта, че никой от компетентните органи по предоставяне на информация по мерките за наблюдение и контрол не разполагат с тази информация. БДУВДР предоставя информация по показателя „В експлоатация ВЕЦ към 2013 г. - брой“.

- По отношение на показателя „Хидроенергийни язовири – брой“ в обобщената таблица и в четвъртия годишен доклад не е посочена стойност. Причината за това е, че на територията на БДУВДР няма изградени язовири, чието основно предназначение е производство на електроенергия. На 10 броя язовири съществуват подязовирни ВЕЦ, които използват водата за производство на електроенергия, но същите язовири имат основно предназначение питейно – битово водоснабдяване или напояване;

- Показателят „Баластри в експлоатация - брой“ е допълнен, както следва „Баластри в експлоатация към 2013 г., спрямо издадени разрешителни за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения - брой“;

- Показателят „Баластриери с ново разрешение“ е допълнен, както следва „Баластриери с ново разрешение от 2013 г. (издадени разрешителни за ползване на воден обект с цел изземване на наносни отложения) - брой“;

- Данните предоставени от общините по отношение на мярка 4 са непълни и неточни по отношение капацитета на язовирите.

➤ По отношение на Мярка 5: „*Провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за защита на водите за оценка състоянието на водните тела*“, са направени допълнителни пояснения – броя на елементите и пунктовете за мониторинг, в които се наблюдават (пунктовете за физико-химичен мониторинг се припокриват с пунктовете за хидробиологичен мониторинг; в един пункт се следи за качеството на повече от един елемент).

➤ По отношение на мярка 6: „*Прилагане на екологосъобразно селско стопанство са заменени*“, съгласно предоставената информация от БАБХ и в четвъртия годишен доклад индикаторите за мониторинг са изменени както следва

- Брой проверки за спазване на Правилата за добра земеделска практика, проведени съвместно с Техническите инспекторати на ДФ "Земеделие", Разплащателна агенция

- Употребени неорганични торове - тона

- Оползотворен оборски тор - тона
- Наторени площи с оборски тор - дка
- Проведени обучения на земеделски производители съгласно Наредба № 104 от 22 август 2006г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита - брой

- Проведени обучения на земеделски производители съгласно Добри растителнозащитни практики (ДРЗП), интегрирано производство и други - брой.

➤ По отношение на мярка 7: „Периодично извършване на мониторинг на показателите на почвите, съгласно Плана за мониторинг (чл. 29. от Закона за почвите), по време на експлоатацията на депата, кариери на суровини, изземване на инертни материали от реки и водоеми за опазване на почвите от замърсяване, включени в Приложения 1 и 2 на ЗООС“, индикатора „Превिшение на нормите в почвения слой – концентрации над пределно допустимите - брой“ е разделен по видове съгласно мярката:

- Превишение на нормите в почвения слой при експлоатация на депа– концентрации над пределно допустимите норми – брой;

- Превишение на нормите в почвения слой при експлоатация на депа – концентрации над пределно допустимите норми – показатели;

- Превишение на нормите в почвения слой при експлоатация на кариери– концентрации над пределно допустимите норми – брой;

- Превишение на нормите в почвения слой при експлоатация на кариери – концентрации над пределно допустимите норми – показатели;

- Превишение на нормите в почвения слой при изземване на инертни материали от реки– концентрации над пределно допустимите норми – брой;

- Превишение на нормите в почвения слой при при изземване на инертни материали от реки – концентрации над пределно допустимите норми – показатели.

Съгласно предоставената информация от ИАОС в Дунавски район за басейново управление почвите са в добро екологично състояние (Приложение № 1).

➤ По отношение на мярка 8: „Приемане на планове за управление на зоните по Натура 2000“, към индикаторите „Издадени заповеди за определяне на зоните по директивата за птиците, от регистъра на зоните за защита на водите – брой“, „Приети планове за управление на зоните по директивата за птиците, от регистъра на зоните за защита на водите – брой“, „Издадени заповеди за определяне зоните по директивата за местообитанията, от регистъра на зоните за защита на водите – брой“ и „Приети планове за управление на зоните по директивата за местообитанията, от регистъра на зоните за защита на водите – брой“ , са въведени допълнителни индикатори за по-голяма яснова, а именно:

- „Издадени заповеди за определяне на зоните по директивата за птиците, от регистъра на зоните за защита на водите – име и код на зоните“;

- „Приети планове за управление на зоните по директивата за птиците, от регистъра на зоните за защита на водите – име и код на зоните“;

- „Издадени заповеди за определяне зоните по директивата за местообитанията, от регистъра на зоните за защита на водите – име и код на зоните“;

- „Приети планове за управление на зоните по директивата за местообитанията, от регистъра на зоните за защита на водите – име и код на зоните“.

➤ По отношение на мярка 10: „Закриване на нерегламентирани сметища и/или общинските депа“, са въведени следните допълнителни индикатори:

- Към индикатор „Закрити нерегламентирани сметища - брой“ е въведен нов индикатор „Закрити нерегламентирани сметища – брой на населените места“;

- Към индикатор „Проучване и почистване на отпадъци от реки и язовири – бр/км“ е въведен нов индикатор „Проучване и почистване на отпадъци от реки и язовири – брой на населените места“;

- Към индикатор „Рекултивирани сметища и депа – брой“ е въведен нов индикатор

„Рекултивирани сметища и депа – брой на населените места“;

- Към индикатор „Изградени нови депа - брой“ е въведен нов индикатор „Изградени нови депа – брой на населените места“;

- Към индикатор „Рекултивирани сметища и депа – брой“ е въведен нов индикатор „Рекултивирани сметища и депа – брой на населените места“;

- Към индикатор „Резултати от мониторинга на подземните води в района на депата – брой превишения над стандартите за качество по подземните води“ е въведен нов индикатор „Резултати от мониторинга на подземните води в района на депата — паказатели с превишение над стандартите за качество по подземните води“.

Мерките и условията за предотвратяване, намаляване или възможно най - пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление се спазват стриктно при:

➤ Издаване на становища за допустимост на ИП съгласно чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, и на основание Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (чл. 4а), Наредбата за условията и реда за извършване на ОС на планове, програми, проекти и ИП с предмета и целите на опазване на защитените зони (чл. 12, ал. 6) и Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО на планове и програми (чл. 7а) в хода на процедурите по преценка и извършване на ОВОС/ОС/ЕО. През четиригодишният период на прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление са издадени 1874 броя становища от БДУВДР за съответствие на ИП с целите и мерките в плана, във връзка с преценяване на необходимостта и извършване на ОВОС, ОС или ЕО;

➤ Издаване на разрешителни за водоземане и/или ползване на водни обекти, съгласно разрешителния режим определен в ЗВ. През четиригодишният период на прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление са проведени процедури по издаване на 2 147 броя разрешителни, а процедурите за изменение на разрешителни са 901 броя;

➤ Осъществяване на контролната дейност на БДУВДР в съответствие с изискванията на ЗВ. През четиригодишният период на прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление са извършени 11 594 броя проверки за спазване на условията в издадените разрешителни за водоземане и/или ползване на повърхностни и подземни водни обекти;

➤ Определяне и изграждане на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване. През четиригодишният период на прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление са проведени 157 броя процедури по определяне на СОЗ с издадени заповеди и 435 броя проекти на СОЗ в процедура по определяне;

➤ Нарушаване на законодателството в областта на водите. През четиригодишният период на прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г. в Дунавски район за басейново управление са съставени 169 броя наказателни постановления за установени административни нарушения по ЗВ.